

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sk/46/2019
Identifikačné číslo spisu: 5018200438
Dátum vydania rozhodnutia: 30.09.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Adamcová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:5018200438.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Adamcovej a členiek senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a JUDr. Violy Takáčovej, PhD., v právnej veci žalobcu: L. Č., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. J. XXX, Z. P., právne zast. JUDr. Miloslavom Hrickom, advokátom so sídlom Ul. 1. mája 709, Liptovský Mikuláš, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie Bratislava, so sídlom Ul. 29. augusta č. 8-10, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 62033-5/2018-BA zo dňa 23.08.2018, o kasačnej sťažnosti žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo dňa 01.07.2019, č.k. 24Sa/40/2018-75, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 01. júla 2019, č.k. 24Sa/40/2018-75, z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

I.

Konanie pred správnym súdom

1. Krajský súd v Žiline (ďalej v texte rozhodnutia len „krajský súd“ alebo „správny súd“) právoplatným rozsudkom č.k. 24Sa/40/2018-75 zo dňa 01.07.2018 postupom podľa § 191 ods. 1 písm. e) a v súlade s § 191 ods. 4 zákona č. 162/2015 Z.z. Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) zrušil rozhodnutie Sociálnej poisťovne č. 62033-5/2018-BA zo dňa 23.08.2018 a vec vrátil žalovanej na ďalšie konanie. Predmetným rozhodnutím bolo zamietnuté odvolanie žalobcu a potvrdené prvostupňové rozhodnutie žalovanej č. 16036-22/2018-BA zo dňa 04.06.2018 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“) vo veci nepriznania nároku na zmenu sumy úrazovej renty v dôsledku pracovného úrazu zo dňa 10.04.2014 podľa § 88 ods. 3, § 89 ods. 4 a § 112 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 461/2003 Z.z.“).

2. Krajský súd z obsahu spisov zistil, že žalobca dňa 10.04.2014 utrpel pracovný úraz, keď podľa záznamu o registrovanom pracovnom úraze zo dňa 15.04.2014 a oznámenia o poistenej udalosti zo dňa 15.04.2014 k pracovnému úrazu žalobcu došlo o 09:30 hod. tak, že pri schádzaní zo schodov vo

výrobnej hale sa pošmykol a pri páde utrpel poranenie driekovej chrbtice. Úraz bol zamestnávateľom uznaný ako pracovný. Na základe posúdenia zdravotného stavu žalobcu posudkovým lekárom sociálneho poistenia dňa 27.05.2016 so záverom o miere poklesu pracovnej schopnosti v súvislosti s týmto pracovným úrazom v rozsahu 50 % mu žalovaná právoplatným rozhodnutím č. 19232-18/2016-BA zo dňa 17.06.2016 priznala úrazovú rentu. Prevezala pritom bez ďalšieho záver posudkovej lekárky Sociálnej poisťovne, pobočka Liptovský Mikuláš z lekárskej správy zo dňa 27.05.2016, že nakoľko samotný úraz poškodenie chrbtice nevyvolal, len klinické prejavy (bolesti) z už existujúcich zmien na chrbtici, posudkový lekár určil mieru poklesu pracovnej schopnosti poškodeného na účely úrazovej renty v rozsahu 50 % odo dňa 10.04.2015, t.j. po uplynutí podporného obdobia.

3. Na základe žiadosti žalobcu o prehodnotenie úrazovej renty z dôvodu zmeny poklesu pracovnej schopnosti v zmysle § 89 ods. 4 zák. č. 461/2003 Z.z., podanej dňa 28.03.2018, totožná posudková lekárka pobočky Sociálnej poisťovne v Liptovskom Mikuláši vypracovala novú lekársku správu zo dňa 24.04.2018, v ktorej o.i. uviedla, že: „Na základe znaleckých posudkov hodnotíme vzťah pracovného úrazu a už existujúcich degeneratívnych zmien rovnakým podielom na klinických ťažkostiach poškodeného. Poškodený pracoval vo firme Tatra Timber ako vedúci údržby, manažérska práca, ku dňu priznania úrazovej renty (jeden mesiac po rozsiahlej operácii degeneratívnych zmien na chrbtici) nebol schopný vykonávať žiadnu pracovnú činnosť. Nakoľko samotný úraz poškodenie chrbtice nevyvolal, len klinické prejavy (bolesti) z už existujúcich zmien na chrbtici, priznávame polovičný podiel na celkovom stave poškodeného a naďalej priznávame pokles pracovnej schopnosti na 50 %. Posudzovaný podal dňa 28.03.2018 žiadosť o prehodnotenie úrazovej renty. Vzhľadom k vyššie uvedenému nemeníme pokles pracovnej schopnosti. Pokles pracovnej schopnosti 50 % trvá naďalej.“ Krajský súd konštatoval, že posudok posudkovej lekárky sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Liptovský Mikuláš zo dňa 24.04.2018 a z 27.05.2016 je úplne totožný a bol prenesený bez akejkolvek zmeny, pričom bol zmenený len dôvod posúdenia, keď v lekárskej správe zo dňa 24.04.2018 sa uvádza, že ide o posúdenie poklesu pracovnej schopnosti na účely úrazovej renty na základe žiadosti o prehodnotenie úrazovej renty zo dňa 28.03.2018 a v lekárskej správe zo dňa 27.05.2016 je uvedené, že ide o posúdenie poklesu pracovnej schopnosti na účely úrazovej renty na žiadosť zo dňa 06.05.2016.

4. Posudková lekárka žalovanej v lekárskej správe z 20.08.2018 konštatovala len nezhoršenie zdravotného stavu žalobcu s poukazom na to, že kontrolné neurologické vyšetrenia nepotvrdili progresiu nálezu na chrbtici a na ľavej dolnej končatine a pri vyšetrení prísediacim neurológom dňa 20.08.2018 v objektívnom náleze neprítomné jednoznačné radikulárne dráždenie, nie sú prítomné senzomotorické (až na poškodením udanú poruchu dotykovej citlivosti na prednej ploche ľavého stehna), ani reflexologické výpadové prejavy. Ďalej uviedla, že napínacie manévry na radikulopatiu sú negatívne, dynamika LS chrbtice: predklon je mierne obmedzený, úklony výraznejšie obmedzené, záklon je nulový. Vzhľadom na tieto skutočnosti bola ponechaná miera poklesu pracovnej schopnosti 50 % bez toho, aby sa posudková lekárka žalovanej vyjadrila k pracovnej rekomandácii a zaujala akékoľvek stanovisko k vyjadreniu žalobcu a k jeho schopnosti vykonávať doterajšie zamestnanie vedúceho údržby v spoločnosti Rettenmeier Tatra Timber, s.r.o., Liptovský Hrádok.

5. Krajský súd v odôvodnení rozhodnutia ďalej poukázal na to, že zo znaleckého odborného vyjadrenia č. 12/16 znalca z odboru Zdravníctvo a farmácia, odvetvie chirurgia a traumatológia H. E. H., H. zo dňa 08.02.2016 vyplýva, že do doby pracovného úrazu, ktorý poškodený utrpel dňa 10.04.2014, v zdravotnej dokumentácii nenašiel žiaden doložený záznam o ťažkostiach poškodeného v súvislosti s nejakými bolesťami chrbta alebo „krížov“ a tiež takých záznamov, ktoré by súviseli s nejakou liečbou tejto oblasti poškodeného obvodným lekárom alebo niektorým odborným lekárom a v tejto súvislosti aj s nejakým predpisom liekov proti bolesti, ktoré by boli predpísané v súvislosti alebo v spojitosti s bolesťami alebo ťažkosťami v udávanej oblasti bedrovej a krížovej chrbtice poškodeného. Pracovný úraz bol takého charakteru a sily, že mohol vyvolať také úrazové zmeny aj na chrbtici bez prítomných degeneratívnych zmien, ktoré by vyžadovali a odôvodňovali dlhotrvajúcu pracovnú neschopnosť. Pomer participácie degeneratívnych zmien, predúrazovo prítomných na chrbtici žalobcu a podiel úrazovej zložky na jeho vzniknutých klinických ťažkostiach, ktoré pretrvávajú doteraz, je v absolútnom a jednoznačnom pomere nevyčísľiteľný dost' dôveryhodne a pravdivo na to, aby sa dala určiť miera len

samotnej úrazovej zložky na celkových klinických ťažkostiach poškodeného. Z ďalšieho znaleckého posudku č. 5/2016, ktorý vypracoval znalec v odbore Zdravníctvo a farmácia, odvetvie chirurgia - neurochirurgia H. E. G., J.. vyplynulo, že úraz s pošmyknutím a pádom jednoznačne spustil kaskádu ťažkostí pacienta, ktoré nezvládla konzervatívna liečba. Predmetný úraz sa podieľal na zhoršení už existujúcich degeneratívnych zmien rozhodujúcim spôsobom.

6. Krajský súd konštatoval, že aj keď mal žalobca určitú predispozíciu, ktorá spolupôsobila pri vzniku poškodenia zdravia úrazovým dejom, boli to práve následky pracovného úrazu, pre ktoré nemohol vykonávať doterajšie zamestnanie vedúceho údržby a ďalej pracovať, a nie degeneratívne ochorenie chrbtice. Konštatoval tiež, že žalovaná sa v napadnutom rozhodnutí žiadnym spôsobom nevysporiadala s odvolacou námietkou žalobcu, že nebyť úrazu, bol by aj naďalej spôsobilý vykonávať doterajšiu prácu a rozhodujúcou príčinou dlhodobu nepriaznivé zdravotného stavu žalobcu bol pracovný úraz, až do úrazu bol schopný bez obmedzení vykonávať svoju prácu, nemal žiadne zdravotné problémy týkajúce sa chrbtice a nebyť úrazu, je predpoklad, že by to tak zostalo až do dovŕšenia dôchodkového veku. Žalobca aj v podanej žalobe predovšetkým namietal, že pokles jeho pracovnej schopnosti, spôsobený pracovným úrazom, bol taký, že svoju dovtedajšiu prácu nemohol vykonávať vôbec a zamestnávateľ s ním skončil pracovný pomer podľa § 63 ods. 1 písm. c) Zákonníka práce pre stratu spôsobilosti vykonávať dovtedajšiu prácu. Došlo k ustáleniu zdravotného stavu a po ďalších lekárskejších vyšetreniach bolo zrejmé, že hoci na chrbtici existovali chorobné zmeny aj pred úrazom, jedinou príčinou straty spôsobilosti vykonávať prácu, je pracovný úraz. Podľa názoru krajského súdu v tomto smere nebol dostatočne zistený skutkový stav. Na účely úrazovej renty s poukazom na § 88 ods. 3 zák. č. 461/2003 Z.z. totiž nie je podstatné posúdenie zhoršenia zdravotného stavu, ale posúdenie poklesu pracovnej schopnosti, t.j. schopnosti vykonávať doterajšie zamestnanie, v prípade žalobcu zamestnanie vedúceho údržby. K takémuto posúdeniu žalobcu však zo strany posudkových lekárov žalovanej pri posudzovaní žiadosti žalobcu o prehodnotenie úrazovej renty z dôvodu zmeny poklesu pracovnej schopnosti nedošlo. Krajský súd uviedol, že je pravda, že percentuálnu mieru poklesu pracovnej schopnosti pri jednotlivých poškodeniach zdravia v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania zákon neurčuje. Pracovné postupy posudkových lekárov sociálneho poistenia sú v tomto smere upravené metodickými predpismi Sociálnej poisťovne. Pri posudzovaní poklesu pracovnej schopnosti poškodeného vrátane stanovenia konkrétnej percentuálnej miery tohto poklesu sa zohľadňuje stupeň funkčného postihnutia organizmu následkom pracovného úrazu alebo choroby z povolania, pracovná náplň - profesiogram pracovného zaradenia, v ktorom pracovný úraz alebo choroba z povolania vznikli a kvalita pracovného prostredia, v ktorom sa pracovné činnosti vykonávali, percento pracovných úkonov popísaných v profesiograme, ktoré môže poškodený s daným funkčným postihnutím vykonávať; z profesiogramu a časovej snímky dňa posudkový lekár zistí percento pracovných úkonov z pracovného času (pracovnej zmeny) v prostredí alebo s nástrojom, ktoré boli príčinou pracovného úrazu alebo choroby z povolania a ktoré už nemôže vykonávať a súčasne zistí percento ostatných zostávajúcich činností, ktoré môže vykonávať, či bol poškodený preradený na výkon inej práce z dôvodu pracovného úrazu alebo choroby z povolania, resp. či bol s poškodeným ukončený pracovný pomer pre poškodenie zdravia alebo či poškodený môže vykonávať inú prácu, nie tú, ktorú vykonával pred pracovným úrazom alebo pred priznaním choroby z povolania, možnosť ďalšieho uplatnenia poškodeného u zamestnávateľa, kde poistná udalosť vznikla, ako aj možnosť uplatnenia na trhu práce s prihliadnutím na dosiahnuté vzdelanie poškodeného tzv. pracovná rekomandácia.

7. Krajský súd dospel k záveru, že v predmetnej veci nebol riadne zistený skutočný stav, pretože posudky vyhotovené pre účely konania nemožno považovať za úplné, presvedčivé a preskúmateľné.

8. O trovách konania rozhodol krajský súd podľa § 175 ods. 1 SSP vo väzbe na § 167 ods. 1 SSP tak, že žalobcovi, ktorý v konaní mal úspech priznal náhradu dôvodne vynaložených trov konania.

II.

Kasačná sťažnosť

9. Proti tomuto rozsudku podala žalovaná v zákonnej lehote s poukazom na § 440 ods. 1 písm. g) SSP kasačnú sťažnosť z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci. Uviedla, že žalobca nepodaním

opravného prostriedku proti jej rozhodnutiu č. 19232-18/2016-BA zo dňa 17.06.2016 - ktorým mu bol priznaný nárok na úrazovú rentu v dôsledku pracovného úrazu zo dňa 10.04.2014 s mierou poklesu pracovnej schopnosti 50 % - súhlasil so stanoveným poklesom pracovnej schopnosti (rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 23.07.2016), a teda vec pred týmto právoplatným posúdením nemá byť predmetom skúmania pri ďalšej žiadosti o prehodnotenie úrazovej renty z dôvodu zmeny poklesu pracovnej schopnosti doručenej Sociálnej poisťovni, pobočka Liptovský Mikuláš dňa 28.03.2018. Predmetom posúdenia tak má byť len obdobie od júla 2016 do marca 2018, resp. do času ďalšieho rozhodnutia, pričom v tomto období už bol zdravotný stav žalobcu ustálený a zvýšenie poklesu pracovnej schopnosti je preto vylúčené.

10. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že krajský súd bol značne selektívny, čo sa týka poukazovania na vykonané dôkazné prostriedky, pretože sa venoval len obsahu znaleckého posudku č. 5/2016 zo dňa 16.04.2016, ktorý vypracoval znalec H.N.. E. G., J., znalec z odboru Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie chirurgia a neurochirurgia, a obsahu znaleckého odborného vyjadrenia č. 12/16 E. E. H., J., H., znalec z odboru Zdravotníctva a farmácie, odvetvie chirurgia a traumatológia, bez toho, aby poukázal na znalecký posudok č. 120/2015 zo dňa 17.09.2015 H. L. Z., znalca z odboru Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie ortopédia, ktorého obsahom sa v napadnutom rozsudku nezaoberal, pričom ide o rovnocenný dôkaz, ktorý taktiež obsahuje skutočnosti dôležité pre riadne posúdenie veci, a ktoré boli jedným z dôvodov stanovenia 50 % poklesu pracovnej schopnosti žalobcu. Vzhľadom na uvedené je podľa názoru žalovanej zrejme, že krajský súd v predmetnom rozsudku poukazoval len na dôkazné prostriedky svedčiace v prospech žalobcu.

11. Žalovaná poukázala na skutočnosť, že v predchádzajúcom konaní nebol spochybnený 100 % pokles pracovnej schopnosti vykonávať doterajšiu prácu žalobcu, no tento musel byť znížený o podiel následkov predúrazových zmien, čo žiaden zo znalcov, ani samotný operatér nevedeli vyčísliť. Žalovaná prihliadla na jednotlivé posudky, ako samostatne, tak aj vo vzájomnej súvislosti, pričom aj vzhľadom na v rozsudku opomenutý znalecký posudok, bol stanovený 50 % pokles pracovnej schopnosti žalobcu, ktorý neodporuje záverom znalca H. G., a s ktorým súhlasil aj odborný lekár, neurológ H. C. K., prizvaný posudkovou lekárkou za účelom nezávislého posúdenia veci. Takto stanovenú mieru poklesu pracovnej schopnosti nespochybnil ani sám žalobca, nakoľko sa voči rozhodnutiu zo dňa 17.06.2016 neodvolal.

12. K námietke krajského súdu, že žalovaná sa žiadnym spôsobom nevysporiadala s odvolacou námietkou žalobcu, že „nebyť úrazu zo dňa 10.04.2014, bol by aj naďalej spôsobilý vykonávať doterajšiu prácu a rozhodujúcou príčinou dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu žalobcu bol pracovný úraz, až do úrazu bol schopný bez obmedzení vykonávať svoju prácu, nemal žiadne zdravotné problémy týkajúce sa chrbtice a nebyť úrazu, je predpoklad, že by to tak zostalo až do dovŕšenia dôchodkového veku“ žalovaná uviedla, že v konaní bolo vykonané rozsiahle dokazovanie, a hoci v rozhodnutí na uvedené chýba priama odpoveď, z dokazovania, ako aj výsledku posudzovania je zrejme, že ak by bol tento pracovný úraz jedinou príčinou nepriaznivého stavu žalobcu, nebol by dôvod zo strany posudkových lekárov stanoviť mieru poklesu pracovnej schopnosti následkom pracovného úrazu žalobcu iba na 50 %. Otázka, v akej miere sa degeneratívne zmeny, resp. či vôbec, podieľajú na dlhodobo nepriaznivom zdravotnom stave žalobcu bola predmetom skúmania právoplatne skončeného konania, ktorého výsledkom bolo stanovenie miery poklesu pracovnej schopnosti na 50 %, pričom výsledok rozsiahleho dokazovania je zároveň odpoveďou na odvolaciu námietku žalobcu.

13. Žalovaná s názorom krajského súdu, že skutkový stav nebol dostatočne zistený, nakoľko „Na účely úrazovej renty s poukazom na citované § 88 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z. totiž nie je podstatné posúdenie zhoršenia zdravotného stavu, ale posúdenie poklesu pracovnej schopnosti, t.j. schopnosti vykonávať doterajšie zamestnanie, ...“ nesúhlasila, nakoľko k právoplatnému posúdeniu poklesu pracovnej schopnosti už došlo, čoho výsledkom bolo rozhodnutie zo dňa 17.06.2016 v dôsledku stanovenej miery poklesu pracovnej schopnosti vo výške 50 %. Zdôraznila, že ide o právoplatné posúdenie, o ktorom nie je dôvod pochybovať, a ktorého správnosť nie je predmetom skúmania v konaní o prehodnotenie úrazovej renty. Na to, aby mohlo dôjsť k zmene miery poklesu pracovnej

schopnosti vo vzťahu k zamestnaniu, ktoré žalobca vykonával do utrpenia pracovného úrazu, by muselo v prvom rade dôjsť k zhoršeniu zdravotného stavu, v súvislosti s pracovným úrazom zo dňa 10.04.2014, a preto v predmetnom konaní ide práve o posúdenie zhoršenia zdravotného stavu žalobcu. Nakoľko žalobca nepredložil do konania nové dôkazy, ktoré by zhoršenie zdravotného stavu preukazovali a uvedené vylúčili aj posudkoví lekári žalovanej, nebol dôvod na zmenu miery poklesu pracovnej schopnosti, a teda ani o jej prehodnotenie.

14. Vo vzťahu k námietke krajského súdu ohľadne rovnakého obsahu lekárskeho správ zo dňa 27.05.2016 a 24.04.2018 žalovaná uviedla, že namietat' skutočnosť, že ich obsah je rovnaký v prípade, keď k zmene miery poklesu pracovnej schopnosti žalobcu nedošlo, čo posudková lekárka pobočky v Lekárskej správe zo dňa 24.04.2018 v časti celkového posudku uviedla, že „nemeníme pokles pracovnej schopnosti. Pokles pracovnej schopnosti 50 % trvá aj naďalej.“, je absurdné, nakoľko práve táto skutočnosť je dôvodom, prečo sa od seba lekárskeho správ výraznejšie neodlišujú. Žalovaná uvedené nepovažuje za dôvod spochybnenia správnosti Lekárskej správy zo dňa 24.04.2018, keďže k riadnemu posúdeniu zdravotného stavu žalobcu za jeho prítomnosti bezpochyby došlo.

15. Vzhľadom na uvedené skutočnosti žalovaná navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 01. júla 2019, č.k. 24Sa/40/2018-75, zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

III.

Vyjadrenie ku kasačnej sťažnosti

16. Žalobca vo svojom vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedol, že tak ako je uvedené v napadnutom rozsudku, pre rozhodnutie o jeho žiadosti bolo nevyhnutné posúdiť mieru poklesu pracovnej schopnosti. Ak by sa aj posúdenie týkalo len obdobia od júla 2016 do marca 2018, tak bolo povinnosťou žalovanej zistiť mieru poklesu pracovnej schopnosti za použitia kritérií, na ktoré žalobca poukázal vo svojom podaní zo dňa 25.02.2019, a na ktoré poukázal aj krajský súd. Toto však posudok, ktorý bol podkladom napadnutého rozhodnutia, ani napadnuté rozhodnutie žalovanej neobsahujú. Preto bol správny záver, že zistenie skutkového stavu bolo nedostačujúce.

17. K námietkam žalovanej vo vzťahu k znaleckému posudku H. Z. žalobca poukázal na to, že žalovaná vo svojich vyjadreniach a podaniach na tento nepoukazovala, ale najmä ide o znalecký posudok z roku 2015, kým znalecké posudky H. G. a H. H. boli podané neskôr. Krajský súd správne poukázal na neskoršie znalecké posudky a správne ich vyhodnotil.

18. K postupu žalovanej pri určení miery poklesu na 50 % žalobca uviedol, že tento postup je arbitrárny a nesprávny, pretože miera poklesu mala byť určená iba na základe kritérií, na ktoré žalobca poukázal vo svojom podaní zo dňa 25.02.2019. Ale žiadne z týchto kritérií neumožňuje zohľadňovať predchádzajúce degeneratívne zmeny.

19. Žalobca sa nestotožnil ani s námietkou žalovanej, že sa nevysporiadala s jednou z jeho odvolacích námietok. Žalovaná tvrdí, že hoci priama odpoveď na túto námietku v rozhodnutí chýba, je zrejme z dokazovania a výsledku posudzovania. Rozhodnutie správneho orgánu musí byť riadne odôvodnené, a teda musí obsahovať, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol správny orgán vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vysporiadal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia. Ak by tieto náležitosti odôvodnenie rozhodnutia nemalo, nemohlo by byť riadne odôvodnené a preskúmateľné.

20. Žalobca rovnako tak nesúhlasil s argumentom žalovanej, že nakoľko k posúdeniu jeho poklesu pracovnej schopnosti už došlo, tak k novému posúdeniu by sa pristúpilo až pri zhoršení zdravotného stavu. Z § 88 ods. 3 zák. č. 461/2003 Z.z., ale aj z § 89 ods. 4 zák. č. 461/2003 Z.z. vyplýva, že rozhodujúcim kritériom je zmena poklesu pracovnej schopnosti, a preto bolo povinnosťou žalovanej

vykonať opätovné posúdenie poklesu pracovnej schopnosti podľa uvedených kritérií.

21. Z uvedených dôvodov žalobca navrhol, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť žalovanej ako nedôvodnú zamietol.

IV.

Posúdenie veci kasačným súdom

22. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP) postupom podľa § 452 ods. 1 SSP v spojení s § 439 SSP preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a po zistení, že kasačnú sťažnosť podala sťažovateľka včas (§ 443 ods. 2 písm. a/ SSP), preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednohlasne (§ 464 v spojení s § 139 ods. 4 SSP) dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je opodstatnená. Kasačný súd rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu SR. Rozsudok bol verejne vyhlásený 30. septembra 2020 (§ 137 ods. 4 SSP v spojení s § 452 ods. 1 SSP).

23. Podľa § 440 ods. 1 písm. g) SSP kasačnú sťažnosť možno odôvodniť len tým, že krajský súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci.

24. Podľa § 454 SSP na rozhodnutie kasačného súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti napadnutého rozhodnutia krajského súdu.

25. Podľa § 462 ods. 1 SSP, ak kasačný súd po preskúmaní zistí dôvodnosť kasačnej sťažnosti, rozhodne o zrušení napadnutého rozhodnutia a podľa povahy vráti vec krajskému súdu na ďalšie konanie alebo konanie zastaví, prípadne vec postúpi orgánu, do ktorého pôsobnosti patrí.

26. Podľa § 88 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. poškodený má nárok na úrazovú rentu, ak v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania má viac ako 40-percentný pokles schopnosti vykonávať doterajšiu činnosť zamestnanca alebo činnosť osoby uvedenej v § 17 ods. 2 (ďalej len „pokles pracovnej schopnosti“) a nedovršil dôchodkový vek alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

27. Podľa § 88 ods. 3 zák. č. 461/2003 Z.z. pokles pracovnej schopnosti sa posudzuje na účely odseku 1 v súvislosti s plnením pracovných úloh uvedených v § 8 ods. 4 alebo s činnosťami uvedenými v § 17 ods. 2, alebo v priamej súvislosti s plnením pracovných úloh, alebo v priamej súvislosti s týmito činnosťami. Pokles pracovnej schopnosti sa opätovne posúdi, ak sa predpokladá zmena vo vývoji pracovnej schopnosti. Pri posudzovaní poklesu pracovnej schopnosti sa neprihliada na zdravotné postihnutia, ktoré boli zohľadnené na nárok na invalidný výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu.

28. Podľa § 89 ods. 4 zák. č. 461/2003 Z.z., ak u poškodeného došlo k zmene poklesu pracovnej schopnosti z dôvodu toho istého pracovného úrazu alebo tej istej choroby z povolania, doterajšia suma úrazovej renty sa upraví v pomere novej percentuálnej miery poklesu pracovnej schopnosti k doterajšej percentuálnej miere poklesu pracovnej schopnosti odo dňa zmeny poklesu pracovnej schopnosti.

29. Podľa § 195 zák. č. 461/2003 Z.z. organizačná zložka Sociálnej poisťovne pred vydaním rozhodnutia postupuje tak, aby presne a úplne zistila skutočný stav vecí, a na ten účel obstará potrebné podklady na rozhodnutie. Podkladom na rozhodnutie sú najmä podania, návrhy a vyjadrenia účastníkov konania, dôkazy, čestné vyhlásenia, ako aj skutočnosti všeobecne známe alebo známe organizačnej zložke Sociálnej poisťovne z jej činnosti. Organizačná zložka Sociálnej poisťovne pri posudzovaní vecí objasňuje rovnako dôkladne všetky rozhodujúce skutočnosti bez ohľadu na to, či svedčia v prospech, alebo v neprospech účastníka konania.

30. Podľa § 196 ods. 6 zák. č. 461/2003 Z.z. účastník konania je povinný navrhnuť dôkazy na podporu svojich tvrdení. Organizačná zložka Sociálnej poisťovne rozhodne, ktoré z dôkazov sa vykonajú. Organizačná zložka Sociálnej poisťovne je povinná vykonať aj iné dôkazy, ktoré účastníci konania nenavrhlí, ak sú potrebné na zistenie a objasnenie skutočného stavu veci.

31. Podľa § 196 ods. 7 zák. č. 461/2003 Z.z. organizačná zložka Sociálnej poisťovne hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz osobitne a všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti.

32. Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej o nároku žalobcu na zmenu sumy úrazovej renty v dôsledku pracovného úrazu zo dňa 10.04.2014.

33. Zákon č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov upravuje podmienky pre priznanie nároku na úrazovú rentu, ako aj podmienky na jej výplatu v § 88 až § 89a. Jednou z rozhodujúcich podmienok pre priznanie úrazovej renty je posúdenie zdravotného stavu poškodeného. Zmena zdravotného stavu je dôvodom nielen na prehodnotenie nároku na úrazovú rentu, ale aj sumy úrazovej renty. Ak u poškodeného, ktorý je poberateľom úrazovej renty priznanej podľa § 88 a § 89 zák. č. 461/2003 Z.z., došlo k zhoršeniu zdravotného stavu v súvislosti s pracovným úrazom alebo chorobou z povolania, môže si podať Žiadosť o prehodnotenie úrazovej renty z dôvodu zmeny poklesu pracovnej schopnosti podľa § 89 ods. 4 zák. č. 461/2003 Z.z. Na základe podanej žiadosti posúdi posudkový lekár Sociálnej poisťovne zdravotný stav poškodeného a určí mieru poklesu pracovnej schopnosti na účely úrazovej renty. Ak u poškodeného nedošlo k zhoršeniu zdravotného stavu a nedošlo k zmene miery poklesu pracovnej schopnosti na účely úrazovej renty, Sociálna poisťovňa, ústredie, ktorá je príslušná na konanie o úrazovej rente, vydá rozhodnutie, že poškodený nemá nárok na zmenu sumy úrazovej renty. V prípade, že u poškodeného došlo k zhoršeniu zdravotného stavu, určí posudkový lekár novú mieru poklesu pracovnej schopnosti poškodeného a dátum, odkedy k tejto zmene došlo.

34. V konaní nebolo sporným, že žalobca dňa 10.04.2014 utrpel pracovný úraz. Spornou nebola ani skutočnosť, že žalobcovi bola rozhodnutím žalovanej zo dňa 17.06.2016 priznaná úrazová renta s poukazom na mieru poklesu pracovnej schopnosti 50 %.

35. V predmetnom konaní požiadal žalobca žalovanú o zmenu predmetnej úrazovej renty podľa § 89 ods. 4 zák. č. 461/2003 Z.z., pričom v zmysle tohto ustanovenia doterajšia suma úrazovej renty sa upraví v pomere novej percentuálnej miery poklesu pracovnej schopnosti k doterajšej percentuálnej miere poklesu pracovnej schopnosti odo dňa zmeny poklesu pracovnej schopnosti, ak u poškodeného došlo k zmene poklesu pracovnej schopnosti z dôvodu toho istého pracovného úrazu alebo tej istej choroby z povolania.

36. Z uvedeného vyplýva, že žalovaná pristúpi k zmene úrazovej renty v dôsledku pracovného úrazu len v prípade, ak sa u poškodeného zmení pokles pracovnej schopnosti z dôvodu toho istého pracovného úrazu v pomere k pôvodne určenému poklesu.

37. Kasačný súd v prvom rade považuje za potrebné uviesť, že krajský súd opomenul účel inštitútu zmeny sumy úrazovej renty v dôsledku pracovného úrazu v zmysle ustanovenia § 89 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. Krajský súd sa zaoberal len postupom žalovanej pri určovaní miery poklesu pracovnej schopnosti v súvislosti s pracovným úrazom žalobcu zo dňa 10.04.2014, ale nie zmenou tohto poklesu, ktorá nastala po pôvodnom právoplatnom rozhodnutí žalovanej zo dňa 17.06.2016.

38. Kasačný súd sa stotožnil s argumentáciou žalovanej, ktorá v kasačnej sťažnosti namietala, že predmetom prieskumu má byť s poukazom na pôvodné právoplatné rozhodnutie o úrazovej rente, len obdobie od júla 2016 do marca 2018, resp. do času ďalšieho rozhodnutia. Aj podľa názoru kasačného súdu bolo potrebné posúdiť, či v danom období došlo k zmene poklesu pracovnej schopnosti žalobcu v súvislosti s pracovným úrazom, teda, či došlo k zhoršeniu jeho zdravotného stavu.

39. Pokiaľ krajský súd uviedol, že k posúdeniu pracovnej schopnosti žalobcu v zmysle § 88 ods. 3 zák.

č. 461/2003 Z.z. žalovanou nedošlo, vec nesprávne právne posúdil, lebo v predmetnej veci bolo úlohou žalovanej posúdiť zmenu pracovnej schopnosti žalobcu v zmysle § 89 ods. 4 zák. č. 461/2003 Z.z.

40. V lekárskej správe zo dňa 24.04.2018 posudková lekárka žalovanej v celkovom posudku o.i. zhodnotila, že poškodený pracoval u zamestnávateľa Rettenmeier Tatra Timber, s.r.o., Liptovský Hrádok ako vedúci strojnej údržby, manažérska práca, ku dňu priznania úrazovej renty nebol schopný vykonávať žiadnu pracovnú činnosť. Nakoľko však samotný úraz poškodenie chrbtice nevyvolal, len klinické prejavy z už existujúcich zmien na chrbtici, žalobcovi bol priznaný pokles pracovnej schopnosti na 50 %. Z lekárskeho posudku vyplýva, že hoci žalobca nebol schopný viac vykonávať doterajšie zamestnanie vedúceho strojnej údržby v spoločnosti Rettenmeier Tatra Timber, s.r.o., a teda by mu mala prislúchať miera poklesu pracovnej schopnosti 100 %, od posledného posúdenia nedošlo k zmene miery poklesu pracovnej schopnosti, keď, ako to už aj vyplýva z právoplatného rozhodnutia žalovanej č. 19232-18/2016-BA zo dňa 17.06.2016, samotný úraz poškodenie chrbtice nevyvolal, pričom žalovaná už v predmetnom rozhodnutí určila mieru podielu pracovného úrazu 50 %, a k zmene tejto miery poklesu nedošlo.

41. Otázka, v akej miere sa degeneratívne zmeny, resp. či vôbec, podieľajú na dlhodobom nepriaznivom zdravotnom stave žalobcu, bola predmetom skúmania právoplatne skončeného konania, ktorého výsledkom bolo stanovenie miery poklesu pracovnej schopnosti na 50 %.

42. Za stavu, že k právoplatnému posúdeniu poklesu pracovnej schopnosti žalobcu už došlo - čoho výsledkom bolo rozhodnutie zo dňa 17.06.2016, ktorého správnosť nie je predmetom skúmania v konaní o prehodnotenie úrazovej renty - na to, aby mohlo dôjsť k zmene miery poklesu pracovnej schopnosti vo vzťahu k zamestnaniu, ktoré žalobca vykonával do utrpenia pracovného úrazu, by muselo v prvom rade dôjsť k zhoršeniu zdravotného stavu, v súvislosti s pracovným úrazom zo dňa 10.04.2014. Nakoľko žalobca nepredložil do konania nové dôkazy, ktoré by zhoršenie zdravotného stavu preukazovali a uvedené vylúčili aj posudkoví lekári žalovanej, nebol dôvod na zmenu miery poklesu pracovnej schopnosti, a teda ani o jej prehodnotenie.

43. Vychádzajúc z uvedeného mal kasačný súd za to, že pokiaľ krajský súd žalobou napadnuté rozhodnutie zrušil, tak vec nesprávne právne posúdil, a preto napadnutý rozsudok krajského súdu s poukazom na § 462 ods. 1 SSP z vyššie uvádzaných dôvodov zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

44. V ďalšom konaní krajský súd preskúma zákonnosť žalobou napadnutého rozhodnutia s prihliadnutím na právny názor vyslovený v tomto rozhodnutí a vo veci opätovne rozhodne. Krajský súd súčasne rozhodne aj o nároku na náhradu trov kasačného konania v súlade s § 467 ods. 3 SSP.

45. Tento rozsudok kasačného súdu bol prijatý pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.